

A LELKIGONDOZÁS ALAPJAI

- Prekopa István -

I. Lelki vezetés

A lelki vezetés nem azonos a lelkigondozással. A lelki vezetés során pásztorolást végzünk, embereket személyes hitükben vezetjük előre.

II. Hitfejlődés

Mint ahogy az ember fizikailag, értelmileg, (kognitív) fejlődési szakaszokon megy át, ugyan úgy a hitünk, fejlődési szakaszai is megfigyelhetők.

James W. Fowler az emberi hit fejlődését 6 szakaszra osztja.

Elsődleges hit (újszülöttkor)

A hit kifejlődését megelőzően, a gyermekek szüleik iránti bizalma fejlődik. Ez a szakasz alapvetően fontos, ahhoz, hogy később felnőttként megtanuljon embereken, Isten bízni.

1. Képzletdomináns szakasz - korai gyermekkor: (1-6 év)

Ebben a szakaszban a gyerekek még nem tudnak logikusan gondolkodni, a képek, érzelmek, szimbólumok alapján fejlődnek.

Gyermek HITE = meghatározó szerepet betöltő felnőttek hite.

Azt hiszi, amit a szülei, azonosul szülei vallásával, hitrendszerével. Pl: a gyülekezet egy jó hely.

Mit gondol Istenről: Isten szereti a családom = engem is.

Istenhez tartozik a családom = én is.

Beszélhetek vele (nem feltétlenül vár választ)

Jézusról:

Karácsonyi gyermek_feltámadt. Isten fia.

Ő a barátom

Bűnről:

Engedetlenség

Sátán ↔ Isten

2. (Mítikus), szó szerinti szakasz - gyermekkor: (6-10 év)

A gyermek hite a tágabb rokonság hitével azonosul. Kezdi megérteni a család hitbeli hagyományait, működési szabályait, mások hitétől való eltérő jellegét.
Mítikus, mert képes megragadni az élet értelmét történetekben kifejezve.

Szó szerinti is, mert konkrét gondolkodás jellemző rájuk: nem képesek az Ige mélyebb értelmezésére, csak a szó szerinti tartalom megértésére. De már megérti a megbocsátás, és büntetés törvényszerűségeit.
(Mások nem ebben hisznek, de én igen. Pl.: ovi, sulis)

Mit gondol Istenről: Megbocsátó, az én bűneimet is megbocsátja.
Gondoskodik rólam és a családomról.

Jézusról: Erős és megbízható
Nemsokára visszajön

Példaképem
Az Ő elfogadása üdvösségem feltétele.

Bűnről: Megbánhatom, rendezhetem.
Amit a szüleim akarnak = Isten akarata = jó ↔ bűn, rossz.

3. Konvencionális (kötődés) szakasz - serdülőkor és azon túl:

A gyermek gyülekezetének és felekezetének hitével, vagy egy társadalmi közösséget összetartó hittel azonosul és ehhez a közösséghez nagyon ragaszkodik. Számára ez a kiterjedt családi kör. Önmagukat másokhoz fűződő kapcsolatán keresztül vizsgálják. Meglehetősen magabiztosak abban, hogy kik Isten valódi hívei, és kik nem. Azt gondolják, hogy különös protekciójuk van Istennél. (Új hívők stádiuma)
Függnek a számukra jelentős személyiségektől. Pl.: ifi vezető, pásztor, stb.
Sokan elkényelmesednek ebben a vezetőre utalt szakaszban, és itt megrekednek.

Mit gondol Istenről: Ő a király, és mi hűségesek vagyunk hozzá.
Terve van az életemmel.

Bűn ítélőbírója.
Jézusról: A legnagyobb hős.
Nyilvánosan kell őt megvallani.

Abban is szükség van a tanácsra, amit én is meg tudok oldani.
Bűnről: Mindenki bűnös, a bűn elválaszt Istentől.
A Sátán Isten népének is az ellensége.

4. Önazonosság és a tudatos gondolkodás szakasza - fiatal felnőttkor

A külvilág nyomásától függetlenül elszemélyesedik a hit. Megjelenik az önálló választás lehetősége. Önmagát keresi. Már kívülről is vizsgálni tudja magát.
Egyszerű, de mély a hite. Különböző események kapcsán kérdéseket tesz fel. Pl: haláleset. Az önazonosságát kereső személy tudatos gondolkodása során gyakran találja szembe magát a bűntudattal és a felelősségérzettel.
Nem mindenki jut el erre a hitre. Pl: szakáll viselésének kérdése egy gyülekezetben. Ha valaki ennek Biblikusságát megkérdőjelezi, hitgyengülésnek titulálják, holott hiterősödésről van szó.

Nagyon fontos szerepet kap a saját vélemény, sokszor az egész közösség fölé helyezi azt.

Mit gondol Istenről: Mindenható, elhívása van az életemre.

Jézusról: Megváltói áldozata értem.

Bűnről: Felelősség a bűneim miatt az életemért és egyes személyek életéért is.

5. Megszilárduló (konszolidáló) szakasz - közepes életkor és azon túl

Kezdi megérteni hitrendszerének összetettségét, Kezd tudatában lenni a többi hitvilág paradoxonjával.

A valóságot a hitén keresztül növekvő felelősséggel és következetességgel és elkötelezettséggel kezdi értelmezni.

Tudatosulnak benne önmaga korlátai. Jobban megéri saját nézőpontjának viszonylagosságát, és még inkább Isten nagyságát.

Keresik és értékelik újabb csoportokkal való értékes találkozásokat, értékes gondolatokat.

Ennek a szakasznak a jele, hogy visszamenőleg alaposan újrajvizsgálják a korábbi szakaszokat.

Alázatosság jellemzi.

6. Egyetemessé váló szakasz - közepes életkor és azon túl:

Kialakul világnézete, melyben összefonódik hite, életcélja és személyes küldetése.

Istenhez fűződő kapcsolat Új minősége jellemzi ezt a szakaszt. Minden paradoxon háttérbe szorul az Isten munkája, és királysága miatt.

III. Lelkigondozás

Olyan életkérdésekről folytatott beszélgetések, melynek indítéka valamilyen krízis, konfliktus helyzet. Fontos tudni, hogy a lelkigondozásnak is vannak szintjei, mélysége. Ebben a részben a lelkigondozás alapvető kívánalmairól beszélünk csupán.

A lelkigondozó személye:

- élő kapcsolatot ápol Istennel
- tudja: Küldetését, Istentől, és az egyháztól kapta
- imádkozó ember: hálát ad, könyörög, közben jár, és elevenen tartja magában az evangéliumi értékeket
- Hagyja Istent munkálkodni életében, munkájában
- tudja: a lelkigondozott szenvedése, válságai az „Isten alkalmai”.

A gondozott központúság jellemzői:

- a lelkigondozó odaadóan figyel, nem csak hallgat, hanem meghallgat, mindaddig felfüggeszti ítéleteit, ameddig nem ellenőrizte intuícióit, utána nem igyekszik befolyásolni saját meglátásaival a lelkigondozottat, hacsak különleges esetben nincs szükség erre.
- empatikus, de nem azonosul túlzottan a gondozottal

- nem tanácsot ad, hanem segít a lelkigondozottnak megérteni, és megválaszolni élete kérdéseit, ami azt is jelenti, hogy a megfelelő időben és módon kifejezésre juttatja meggyőződését
- ha a lelkigondozott etikailag helytelen döntésével találkozik, ebben nem működik közre vele, de nem is ítéli el, hanem türelmesen vár, és segít a helyes döntés felismerésében
- felelős a lelkigondozói kapcsolatért, de nem vállalja át a felelősséget a gondozott életéért és döntéseiért.